

Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg.....	2
1. Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	4
2. Översikt av strategisammanhanget.....	5
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	5
2.2 Perspektiven	7
2.3 Sveriges roll i strategisammanhanget	8
2.4 Synergier med andra svenska strategier	8
3 Resultatredovisning.....	9
Sidas bidrag till förändring på strateginivå	9
3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter	10
3.1.1 Mål 1.1: Stärkt kapacitet i den offentliga förvaltningen.....	10
3.1.2 Mål 1.2 Ökad rättssäkerhet.....	11
3.1.3 Mål 1.3 Ökad kapacitet hos det civila samhället att verka för ansvarsutkrävande och respekt för mänskliga rättigheter	12
3.1.4 Mål 1.4 Ett mer inkluderande samhälle, med fokus på ett ökat deltagande av kvinnor i politiska processer	13
3.1.5 Mål 1.5 Ökad respekt för och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)	14
3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor.....	15
3.2.1 Mål 2.1 Förbättrade förutsättningar för inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, med fokus på småskaligt och hållbart lantbruk	16
3.2.2 Mål 2.2 Ökad produktion av och förbättrad tillgång till förnybar energi.....	17
3.2.3 Mål 2.3 Förbättrade förutsättningar, framför allt för kvinnor och ungdomar, för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor	18
3.2.4 Mål 2.4 Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel	19
3.3 Stödområde 3: Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld	20
3.3.1 Mål 3.1 Stärkt kapacitet att förebygga och hantera konsekvenserna av sexuellt och könsbaserat våld	20
3.3.2 Mål 3.2 Stärkta konfliktlösnings- och försoningsinitiativ på lokal och nationell nivå..	21
4 Implikationer och rekommendationer	22
4.1 Implikationer	22
4.2 Rekommendationer inför kommande strategi	22

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter och detta är en **fördjupad strategirapport** som skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn ägt rum. Rapporten sammanfattar genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ger rekommendationer inför kommande strategiperiod, samt rekommendationer till regeringens anvisningar inför en eventuell ny strategi. Rapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande. **Kapitel 1** sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD samt rekommendationer inför kommande strategi.

Sida använder **trafikljus** för att sammanfatta Sidas nulägesbedömning inom ett strategimål och ge en snabb överblick av hur det går i strategigenomförandet. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. Utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimål**, dvs det kontextuella område som strategimålet handlar om. Sida kan inte hållas ansvarig för utvecklingen men måste förhålla sig till denna. Bedömningen ska utgå ifrån hur det ser ut vid tidpunkten för strategirapportsskrivandet och motiveras med tillgänglig information såsom studier, utvärderingar, rapporter, indikatorer/utvecklingstrender.

Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

Grön: Utvecklingen går framåt

Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt

Röd: Utvecklingen går bakåt

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stödområde*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/4.

2. **Portföljens** relevans, dvs huruvida den sammansatta portföljen förväntas bidra till förändring i linje med strategimålet. Med portfölj menas insatser och andra aktiviteter som genomförs i förhållande till ett strategimål. Bedömningen motiveras med Sidas förändringsteori och de prioriteringar som vägleder insatsportföljen i förhållande till utveckling i kontexten och resultat från insatser.

Bedömning av **portföljens relevans**:

Grön: Portföljen är relevant

Gul: Portföljen är delvis relevant

Röd: Portföljen är inte relevant

1. Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

	2016		2017		2018	
	Mål ³	Portfölj ⁴	Mål	Portfölj	Mål	Portfölj
Stödområde 1:						
Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter						
Mål 1.1: Den offentliga förvaltningen						
Mål 1.2: Rättssäkerhet						
Mål 1.3: Det civila samhället						
Mål 1.4: Ett mer inkluderande samhälle						
Mål 1.5: Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter						
Stödområde 2:						
Möjligheter och verktyg för förbättrade levnadsvillkor						
Mål 2.1: Inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling						
Mål 2.2: Förnybar energi						
Mål 2.3: Sysselsättning och anständiga arbetsvillkor						
Mål 2.4: Fri och rättvis handel						
Stödområde 3:						
Mänsklig säkerhet och frihet från våld						
Mål 3.1: Sexuellt och könsbaserat våld						
Mål 3.2: Konfliktlösning och försoning						

³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

⁴ Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

2. Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp: 1320 MSEK	Utbetalat belopp hittills: 680 MSEK	Antal insatser 2018: 60
--	---	-----------------------------------

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Under strategiperioden återhämtade sig Liberia från sviterna av Ebola utbrottet 2014–2015. Samtidigt genomgick Liberia en större övergång när landet fick ett regeringsskifte från Unity Party och Ellen Johnson Sirleaf, som suttit vid makten i tolv år, till Coalition for Democratic Change (CDC) och George M. Weah, mest känd som en framstående f.d. fotbollsspelare.

Liberia fortsätter vara en **fragil stat**, med dåliga levnadsvillkor för majoriteten av befolkningen. Under perioden fortsatte den ekonomiska stagnationen samtidigt som FN:s fredsbevarande styrka, United Nations Mission in Liberia (UNMIL), som funnits i landet under nästan femton år, lämnade landet i mars 2018. Dessutom har en betydande minskning av bistandsflödet skett under de senaste åren. Från höjdpunkten 2015 när Liberia mottog nästan 1,1 miljard USD (2019 års värde), hade beloppet nästan halverats 2017 till 622 miljoner USD. Slutet på Ebola krisen och UNMIL:s tillbakadragande tros vara de främsta orsakerna till minskningen som har påverkat den ekonomiska tillväxten negativt.

De så kallade *twin shocks* bestående av en drastisk minskning i världsmarknadspriserna för gummi och järnmalm, Liberias största exportvaror, efter 2011 och Ebola utbrottet gjorde slut på den **ekonomiska återhämtningen** som startade i samband med freden 2003. Den reella tillväxten år 2016 var -1,6 % vilket ökade till 2,5 % år 2017. År 2018 minskade den till 1,4 % och prognosen för 2019 är 0,4 % enligt IMF⁵.

Nettoinflödet av utländsk valuta till Liberia uppskattas ha minskat med 28 % år 2017 och förväntas minska ytterligare under 2018. Minskat nettoinflöde från utländsk valuta, i kombination med en kraftigt ökande mängd liberianska dollar i circulation, ledde till en kraftig depreciering av den liberianska dollarn. Detta har i sin tur lett till en ökad årlig inflation som år 2017 var 12,4 % och nästan fördubblades 2018 till 23,4 %.⁶

Samtidigt minskar de statliga intäkterna och utgifterna ökar bland annat genom kraftigt ökade anställningar av statstjänstemän. Regeringen står inför den utmanande uppgiften att driva en ambitiös utvecklingsagenda för att hantera de höga förväntningarna som finns i landet, samtidigt som tillväxten minskat, utgifterna inte matchar intäkterna. Om en sund ekonomisk politik genomförs och de externa faktorerna förbättras är dock de medellångsiktiga utsikterna gynnsamma. I huvudsak innebär det att det krävs en ökning av råvarupriserna och ökad inhemsk produktion. Regeringen måste därutöver sträva åt sin ekonomiska politik, komma tillrätta med budgetunderskottet, och stimulera investeringsklimatet så att tilltron till ekonomin ökar och därigenom tillväxten. På längre sikt behövs en fortsatt diversifiering av ekonomin som når bredare än Monrovia, och en bred omställning till socialt och miljömässig hållbar ekonomisk politik som kan bidra till en mer motståndskraftig ekonomi.

⁵ https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/LBR?year=2019.

⁶ Central Bank of Liberia Annual Report 2018, s. iv.

Ambassaden genomförde under 2018-2019 en multidimensionell fattigdomsanalys (MDPA). Av den framkommer att människor som lever på landsbygden, kvinnor/flickor, barn/ungdomar samt diskriminerade minoriteter såsom HBTQI-grupper och människor med funktionshinder har större sannolikhet att leva i en multidimensionell **fattigdom** jämfört med andra befolkningsgrupper. Den totala andelen av befolkningen som lever under den nationella fattigdomsgränsen reducerades avsevärt 2007-2016.

Tabell 1⁷

Andel av befolkningen den nationella fattigdomsgränsen

	2007	2016
Nationell	64 %	51 %
Urban	55 %	32 %
Rural	68 %	72 %

Som kan utläsas av Tabell 1 minskade fattigdomsgränsen från 64 % 2007 till 51 % 2016, men detta begränsades till urbana områden. På landsbygden ökade andelen inkomstfattiga.

Grundorsakerna kan ses på tvärs av de socioekonomiska, politisk-institutionella, konfliktrelaterade och miljömässiga kontexterna, vilka till största delen kan spåras till den instabilitet och konflikt som Liberia genomgick 1980-2003. Den efterföljande fredsprocessen var till stor del beroende av UNMIL och någon nationell försoning har inte skett. På grund av detta och andra faktorer såsom brist på politiskt inflytande och en ojämn fördelning av välbefinnande kvarstår många av samhällsklyftorna från kriget och längre tillbaka. Konflikten hade även förödande effekt på ekonomin som gick från att vara en av de starkaste i Afrika söder om Sahara till lägst i världen. Den blygsamma återhämtning som sedan ägde rum har sedan 2013 avmattats.

Kriget förstörde infrastrukturen i landet, affärsklimatet är långt ifrån gynnsamt och det finns stora hinder för privata investeringar. De statliga institutionerna förblir svaga och påverkas av de djupa klyftorna. Statsintäkterna kommer till stor del från de många koncessionerna för gruvindustrin, gummi, palmolja och skogsindustrin men jämfört med naturrikedomarna som exporteras oförädlad i stor skala, är dessa små och kommer sällan lokalsamhällen tillgodo. Den snabba avskogningen och förlusten av biologisk mångfald beror även på fattigdoms framkallat svedjebruk samt oreglerat och olagligt skogsbruk och jakt. Liberia är också bland de mest sårbara länderna för klimatförändringar med låg kapacitet att hantera klimatförändringar.

Säkerhetssituationen är stabil men fragil. Landet består av 75 % unga under 35 år, varifrån största delen av president Weahs väljarkår kommer. Många av dessa är arbetslösa ungdomar som fortsatt har stor tilltro till President Weah. Ett stort antal av dessa arbetslösa unga som är lätta att mobilisera om missnöje uppstår. Detta har på senare tid bevisats då en polisstation och en domstol bränts ned av en större grupp missnöjda ungdomar. President Weah är väl medveten om behovet av att öka sysselsättningen för främst unga, vilket han försöker lösa genom att ge dem statliga anställningar.

Strategin har genomförts enligt plan. Vissa förseningar har främst skett under 2018 sedan den nya administrationen tillträdde och efter UNMIL:s tillbakadragande. För strategigenomförandet var detta mest tydligt i vägprojektet som inte genomförde aktiviteter enligt plan. Vissa reformprocesser nödvändiga för genomförandet av strategin har avstannat så som *civil service reform* medan andra nödvändiga lagförslag nyligen förvandlades till lag *Land Rights Act* och *Local Governance Act*. Alla dessa har haft inverkan på strategigenomförandet som beskrivs mer djupgående nedan. Stöd till offentlig finansiell styrning tillsammans med Världsbanken har försenats kraftigt då EU och Sverige inte varit eniga med Världsbanken om prioriteringar samt att den nye finansministern vacklat om vilka ministeriets prioriteringar är. Den nya administrationen lanserade en ny utvecklingsplan, *Pro-poor Agenda for Development and Prosperity (PAPD)* i slutet av 2018 som ligger i linje med, men är något mer ambitiös, än tidigare utvecklingsplan.⁸ Regeringens prioriteringar är främst ett utbrett vägnät, elektrifiering, jordbruk och ökad tillgång till hälsovård samt utbildning i fallande ordning.

Antal insatser som nämns i ovan tabell inkluderar även avslutade insatser som ännu inte stängts i TRAC.

⁷ Household Income and Expenditure Survey 2016 och World Development Indicators.

⁸ <https://www.mfdp.gov.lr/index.php/component/content/article/131-new-reports/678-pro-poor-agenda-for-prosperity-and-development-papd>

2.2 Perspektiven

Genomförandet av strategin för perioden har integrerat de fem perspektiven i verksamheten vilket reflekteras av policymarkörerna för respektive perspektiv. Fattiga människors perspektiv är integrerat i alla insatser. Nästan halva portföljen (volymmässigt) har rättighetsperspektivet som sitt huvudsyfte följd av jämställdhets- (23 %) och konfliktperspektivet (13 %). Två tredjedelar av portföljvolymen har uppgett jämställdhetsperspektivet och konfliktperspektivet som delmål. Det är endast en insats på 4 MSEK som har uppgett miljö- och klimatperspektivet som huvudsyfte men nästan en tredjedel av portföljens totala volym har uppgett miljö- och klimatperspektivet som delmål.

Fattiga människors perspektiv har beaktats genom att analysera de bakomliggande orsakerna till fattigdom och genom att bedöma hur insatserna påverkar kvinnor, män, flickor och pojkar som lever i olika dimensioner av fattigdom (resurser, makt och röst, möjligheter och val, samt mänsklig säkerhet). Svenskt decentraliseringsstöd till UNDP och Inrikesministeriet har exempelvis bidragit till upprättandet av 15 *County Service Centers* (CSC) som levererar samhällstjänster (exempelvis födelsebevis, körkort, vigselbevis) i landets samtliga län. Detta gör att medborgare inte behöver resa till huvudstaden för dessa tjänster. Att resa inom landet är en stor utmaning på grund av den bristfälliga infrastrukturen, framför allt under regnperioden. Det svenska stödet till rehabilitering av landsbygdsvägar påvisar att utbytet av varor och tjänster har ökat tack vare förbättrade vägförbindelser och dessutom har restid och transportkostnader minskat medan tillgången till vård och utbildning ökat. Sverige arbetar också med att främja sysselsättning, entreprenörskap och kvinnors ekonomiska egenmakt.

Stöd till **jämställdhet** ges inom insatser som inriktar sig på rättssäkerhet, arbetet mot sexuellt och könsbaserat våld (SGBV), kvinnors politiska deltagande, kvinnors ekonomiska egenmakt och SRHR. Förmågan att hantera konsekvenserna av SGBV har ökat. SGBV stöd till UN Women har bidragit till att 12 specialiserade instanser (så kallade One Stop Centers) med utbildad personal som exempelvis sjukvårdspersonal, socialarbetare och polis, tillhandahåller tjänster till 1 572 överlevande av SGBV, vilket motsvarar 93 % av totalt antal rapporterade fall i landet för 2017.

Rättighetsperspektivet kan ses i det svenska stödet i insatser för skydd åt kvinnor, ekonomisk egenmakt, stöd till val och medborgarnas deltagande, stöd till det pluralistiska civila samhället, inklusive motverkande av stigmatisering och diskriminering av HBTQI-grupper samt främjande av sexuell och reproduktiv hälsa. Nästan halva portföljen (volymmässigt) har demokrati och mänskliga rättigheter som sitt huvudsyfte. Resultat från insatser är exempelvis att stödet till UNFPA resulterade i ett inkluderande av akuta preventivmedel som en del av den essentiella medicintillgången i Liberia, vilket utgör ett viktigt steg i rättigheter till SRHR. UNPD-OHCHR Rule of Law Programme bidrog till att ca 300 överlevare av SGBV fick rättsligt stöd och juridisk rådgivning vid anmälan av brott.

Miljö- och klimatperspektivet har bland annat uppmärksammats i beredningar av nya insatser genom att inleda en diskussion med partnerorganisationen att övergå till förnybar energi. Det är tydligt att det finns potential att göra mer för att integrera miljö/klimataspekten på olika nivåer. Sida har för närvarande två insatser till förnybar energi: AECF/REACT SSA och Beyond the Grid Fund for Africa (BGFA). Genom stöd till entreprenörskap via Mercy Corps och GROW har flera entreprenörer etablerat och/eller skalat upp miljövänliga företag som inriktar sig på bland annat återvinning av plast och ekologiska jordbruksprodukter.

Konfliktperspektivet identifierar om insatserna har aspekter som kan bidra positivt till att minska konfliktfaktorer och bidra till hållbar fred. Perspektivet integreras också genom att identifiera eventuella negativa aspekter och eliminera/minimera dessa tillsammans med samarbetspartnern (do-no-harm). Sida arbetar vidare med att bidra till hållbar fred och förebygga konfliktfaktorer på lokal och nationell nivå genom att ge stöd till områden som är identifierade som grundorsaker till Liberias konflikt som ännu kvarstår i samhället, eller områden som riskerar att bli nya konflikter. Exempel på sådana är områden

som Sida stödjer är insatser för att förhindra landdispyter, stöd till ungdomars sysselsättning, decentralisering, rättssäkerhet och utbildning till traditionella ledare i konflikthantering.

2.3 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 7 % (on budget) 119 % (off budget)	Strategins andel av totala biståndet utgör 5 % (off budget).
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: USA, IDA, EU, Tyskland och IMF (2017)	Sverige är den sjunde störste givaren. Av EU-medlemsstaterna är Sverige den andra störste givaren. (2017)

Det är svårt att få en rättvis bild av givarkontexten i Liberia, främst på grund av bristfällig information. Räkenskapsåret löper från 1 juli till 30 juni, vilket försvårar möjligheterna till jämförelser med andra källor vars siffror som redovisas per kalenderår. Statsbudgeten för 2017/2018 var 560 miljoner USD, varav budgetstöd uppgick till 7 %. Utöver budgetstöd bidrog givare med 669 miljoner USD för budgetåret 2017/2018, varav det svenska stödet för 2018 uppgick till 31 miljoner USD. Siffrorna ovan är till viss del hämtade från finansministeriet som har svag kapacitet och har svårt att tillhandahålla adekvat information om givarstöd. OECD/DAC saknar siffror för 2018.⁹

Liberia är ett av världens mest biståndsberoende länder men inflödet har varit ostabilt över det senaste decenniet. Det totala biståndet ökade markant 2015 till 1,138 miljard USD för sedan att minska till 629 miljoner USD följande två år. Andra kapitalflöden in till Liberia så som utländska direktinvesteringar och remitteringar har följt samma trend. Ebolakrisen tros vara den största orsaken till biståndsökningen och de fallande investeringarna. Det svenska biståndet låg däremot stabilt kring 25-26 miljoner USD per år under samma period innan det ökade till 39 miljoner USD 2018.¹⁰

I monetära termer har alltså det svenska bidraget ökat i jämförelse med andra utländska finansieringskällor genom strategiperioden. Sverige spelar en särskild roll i Liberia och är en av de största bilaterala givarna med väsentlig närvaro och den av EU:s medlemsstater med störst ambassadnärvaro. Sverige är en aktiv givare och deltar på samtliga givarkoordineringsforum inom relevanta sektorer. Sverige uppskattas för sitt arbete för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling och i sitt engagemang för de perspektiv och principer som det svenska biståndet genomsyras av, särskilt inom jämställdhet.

Att kunna föra en strategisk dialog med regeringen, givare och andra utvecklingsaktörer vid sidan av biståndsanslaget är av stor vikt i Liberia där biståndet, investeringarna och den internationella handeln domineras av USA, Kina och de multilaterala organisationerna. Sveriges omfattande stöd till FN och Världsbanksgruppen på global nivå i kombination med samarbeten inom ramen för den bilaterala strategin möjliggör att föra en strategisk dialog med ökat genomslag för svenska prioriteringar.

Frankrike har under 2018 tillkommit som ny givare, bland annat med budgetstöd som en av fyra givare, där de övriga är EU, Afrikanska Utvecklingsbanken och Världsbanken. Som icke-budgetstödgivare inbjuds inte Sverige att delta i den kanske viktigaste samordningsgruppen som leds av finansministern. Det finns inga givargemensamma samarbetsstrategier i Liberia och inte heller en gemensam EU-strategi. EU-delegerat samarbete har diskuterats men inte materialiserats.

2.4 Synergier med andra svenska strategier

Det finns flera synergier med såväl globala som regionala strategier däribland: ”Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara” med bland annat stöd till ECOWAS och

⁹ Siffrorna i tabell 1 och i första stycket är inhämtade från finansministeriet och OECD/DAC.

¹⁰ Siffror hämtade från World Development Indicators och openaid.se.

early warning systems, ”Strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Afrika söder om Sahara” och stöd till *social marketing* för ökad tillgång av preventivmedel. Ett annat exempel från 2018 är sammankopplingen av stöd mellan den bilaterala strategin och *Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara*” då en ”Challenge Fund” inom förnybar energi beviljades.¹¹ Sida har nära samarbete med Folke Bernadotte Akademin som den andra strategiägaren, Sida och FBA arbetar på att öka synergierna ytterligare genom ökat samarbete inom särskilt utvalda program.

Under 2018 utvärderades det svenska biståndet av OECD/DAC, Liberia användes då som pilotland. En av få kommentarer var att synergier med andra svenska strategier var få och därmed ett område Sverige bör förbättra. Sverige har en rad regionala och globala strategier med program i Liberia. I avstämning med OECD/DAC teamet framkom att ambassaden saknar överblick över vilka strategier som är operativa i Liberia. Detta försvårar möjligheten till ökad koordinering av Sidas program, man riskerar tappa synergier samt ökar risken för överlappning. Mer systematisk informationsdelning mellan bilaterala, regionala, globala och tematiska strategier är ett sätt att undvika dessa risker samt att införa som standard att konsekvent kopiera strategiägande myndighet på samtliga beslut för de länder där program implementeras.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Det ursprungliga strategibeloppet på 1 320 MSEK för strategiperioden 2016-2020 har bibehållits vilket innebär att för 2019 och 2020 kommer cirka 320 MSEK utbetalas årligen. Fördelningen av strategibeloppet mellan stödområdena under strategiperioden, se tabell nedan, visar att fördelningen är relativt jämn mellan stödområdena 1 och 2 medan endast 13 procent av strategibeloppet har allokerats till stödområde 3. Detta beror bland annat på att regeringen inte haft en nationell ansats för försoning vilket lett till svårighet att stödja processer inom resultatområdet.

Utbetalat Stödområde	2016	2017	2018
1 Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter	61 245	88 966	134 715
2 Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor	73 950	62 598	142 777
3 Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld	37 584	36 601	41 523
Totalt	172 780	188 164	319 016

Portföljen består till största delen av multilaterala organisationer och internationella icke-statliga organisationer som genomförare, se tabellen nedan. Sida har inte ingått direkta avtal med liberianska icke-statliga organisationer, men dialog förs och under 2019 planeras två beredningar göras. Sammanlagt planeras nio beredningar under 2019 varav majoriteten kommer gå till icke-statliga organisationer. Fördelningen mellan genomförande aktörer förväntas således att öka något för denna kategori.

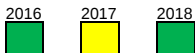
Andel av utfall

¹¹ Insats: 51050106 (REACT 2017–2022)

Implementerande organisationer	2016	2017	2018
Multilaterala organisationer	45 %	43 %	44 %
Icke-statliga organisationer	20 %	32 %	23 %
Privata sektorn	18 %	15 %	13 %
Statliga institutioner	11 %	3 %	15 %
Övrigt	6 %	7 %	5 %
Totalt utfall	172 780	188 164	319 016

3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter

3.1.1 Mål 1.1: Stärkt kapacitet i den offentliga förvaltningen

Strategimål

President Weahs administration ärvde delvis ett system som präglats av undermålig kapacitet på alla nivåer med stort behov att bygga upp kapaciteten. Liberia uppfattas enligt analyser av ledande civilsamhällesorganisationer såsom Action Aid som ett land med ett krympande utrymme för demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter.

Den länge väntade lagen *Local Governance Act* signerades av presidenten i september 2018, och utkastet till en lag om att inrätta ett lokalt förvaltningsministerium (Ministry of Local Governance) granskas av parlamentet. En viktig milstolpe uppnåddes genom upprättandet av femton *County Service Centers* (CSC) i landet, ett i varje län. Trots regeringsskiftet våren 2018 och en minimal personalstyrka i allmänhet, fortsatte CSC att tillhandahålla tjänster till befolkningen såsom att utfärda födelsebevis, körkort och vigselbevis. Under 2018 mobiliserade CSC inhemska skatteintäkter motsvarande totalt ca 1,2 miljoner USD, ett positivt resultat för att vidareutveckla CSC:s servicekapacitet och att fortskrida med decentraliseringsreformen. Inom ramen för offentlig finansiell styrning (OFS) skickades ett ändringsförslag till lagen för Public Finance Management från 2009 till parlamentet för övervägande, där den fortfarande diskuteras. Gällande statistik och data, inrättades den nationella folkräkningskommissionen, vilket var ett viktigt steg för att kunna fortsätta med genomförandet av den nationella folkräkningen (Census) och för få välbehövlig statistik och data.

Framsteg i reformen av den offentliga sektorn har stagnerat särskilt på grund av övergången till en ny administration och en alltjämt låg politisk vilja att genomföra reformer, särskilt avseende lönesystemet. Liberia tog ett viktigt och positivt steg i markreformen genom inrättandet av lagen om markrätter (Land Rights Act) 2018 vilken utgör den rättsliga ramen för markadministration och förvaltning.

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet gått framåt. Stora kapacitetsgap finns dock på alla nivåer kring reformarbete i den offentliga förvaltningen. Det finns tecken på att den politiska viljan skiftar från regering till regering, och person till person, så mot bakgrund av det är det viktigt att följa utvecklingen och med ökat utrymme för nära dialog.

Portfölj

Stöd till kapacitetsbyggande i den offentliga förvaltningen har pågått under de senaste åren genom olika insatser, samtidigt som man strävat efter att anpassa till kontexten, kapaciteter, maktskiftet och en ny regering. Sida har engagerat sig i nya insatser samtidigt som man genomförde dialog om nya sakområden. Inom OFS tecknade Sida nytt avtal med Overseas Development Institute om ett fyraårigt stöd till Budget Strengthening Initiative som syftar till att stödja processen för en trovärdig statsbudget genom behovsbaserat kapacitetsbyggande och stöd till finansministeriets personal. Inom

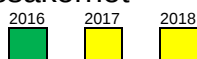
decentraliseringsreformen fortsatte uppföljningen av County Service Centers i *Liberia Decentralization Support Programme*, för vilken en avtalsförlängning godkändes för 2019. Inom valstödet fortsatte genomförandet av FN:s valprojekt, främst till stöd för valreformer, kapacitetsbyggande av valkommissionen (NEC) och stöd till den nya 2019-2024 strategiska planen för NEC.

I slutet av 2018 ingick ambassaden avtal med UNFPA till stöd för kapacitetsuppbyggnad av *Liberia Institute of Statistics* och *Geo-Information Services (LISGIS)* om stöd till förberedelserna av genomförandet och uppföljningen av den nationella folkräkningen. Dessutom slutfördes och lanserades *Household Income and Expenditure Survey* under våren 2018, vilken bidragit till välbehövliga data. *Civil Service Agency* har sedan regeringsskiftet en ny generaldirektör som visat intresse och engagemang för att fortsätta driva reformprocesser särskilt inom *civil service reform*. I detta avseende var stödet till moderniseringsprogrammet för den offentliga sektorn relevant. Sida är i slutskedet att slutföra en systemrevision av en ledande liberiansk civilsamhällesorganisation, *Center for Transparency and Accountability in Liberia (CENTAL)* i syfte att inleda ett samarbete för korruptionsbekämpning och integritet. Nytt stöd initierades under året till Svenska Lantmäteriet för uppbyggnad av den institutionella kapaciteten hos *Liberia Land Authority* i syfte att leverera transparenta och effektiva markrelaterade tjänster till befolkningen i enlighet med landrättslagen.

I stora drag har insatsportföljen utvecklats väl och i enlighet med operationaliseringsplanen. Sida bedömer att portföljen i stora drag är relevant och väl sammansatt. Genomförandet fortsätter enligt plan. Fokus har varit på de större reformprogrammen som offentlig finansiell styrning, decentralisering och val, kombinerat med utveckling av nya initiativ.

3.1.2 Mål 1.2 Ökad rättssäkerhet

Strategimål

UNMIL lämnade formellt över ansvaret för landets säkerhet och dess institutioner till Liberias regering 2016. UNMIL har haft en stark närvaro inom säkerhetssektorn och rättsväsendet, och lämnade därmed ett gap då den fredsbevarande styrkan lämnade landet i mars 2018. Både det informella och formella rättssystemet är erkända enligt lag i Liberia, men försök att harmonisera dessa två rättssystem har inte lyckats. Det formella rättssystemet anses ofta vara ineffektivt, otillgängligt och korrupt. De allra flesta liberianer har en högre tilltro till det informella rättssystemet. En enkätstudie publicerad 2019 visar att 69 % av de tillfrågade indikerar starkt eller delvis starkt förtroende för det informella rättssystemet, medan endast 16,2 % uttrycker viss eller stark misstro till det.¹²

Flertalet regelverk har på senare år tagits fram för centrala institutioner, inklusive *Liberia National Police Act 2015*, *Liberia Drug Enforcement Agency Act 2014* samt *Liberia Immigration Service Act 2015*, men implementeringen av dessa regelverk är generellt bristfällig. De strukturella problemen med rättsväsendet kvarstår. Politisk beskyddarverksamhet, nepotism och den utbredda korruptionen är fortsatta strukturella hinder. Regeringsskiftet 2018 har också påverkat rätts- och säkerhetssektorn då landet styrs av en oerfaren regering som vill stärka den sittande regeringskoalitionens närvaro i landets institutioner. Under det gångna året har en uppenbar ökning av maktkoncentration skett kring presidenten och CDC som riskerar få negativ inverkan på rättsväsendet och allas likhet inför lagen. Bland annat har en domare i högsta domstolen ställts inför riksrett, officiellt på grund av korruptionsanklagelser, men inofficiellt anses förklaringen snarare ligga i att domaren är en kritiker av presidenten och CDC.

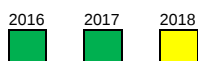
En alltför låg kapacitet inom rättsväsendet, en sjunkande allokering från statsbudgeten där nästan två tredjedelar av denna allokering går till löner, begränsar utrymmet i rättssektorn ytterligare. Landet har strax över 300 domare fördelat på hela befolkningen. Begränsningarna med rättsväsendet inskränker på de mänskliga rättigheterna. 65 % av de som sitter i landets fängelser inväntar fortfarande rättegång och har inte dömts till något brott. Straffriheten är utbredd både inom det formella och det sedvanerättsliga

¹² PBO, LISGIS, UNDP, OHCHR: Public Perceptions of Liberian Justice and Security Institutions (2019).

systemet. Strafffrihet fortsätter att vara en konfliktfaktor i Liberia. Den centraliserade staten påverkar tillgången till rättsväsendet. Exempelvis arbetar 70 % av Liberias poliskår i Monrovia. Detta lämnar knappt 1700 poliser till de övriga fjorton länen i landet.

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet gått delvis framåt de senaste två åren, men att det finns behov av djupare diskussion och analys kring strategiska vägval och fortsatt inriktning särskilt efter att centrala aktörer i området såsom UNMIL lämnat Liberia samtidigt som värdlandet har enorma kapacitetsbehov och en högre nivå av politisk vilja bedöms nödvändig i fortsättningen.

Portfölj

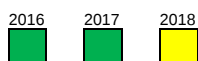

Genomförandet av portföljen har begränsats i och med regeringsbytet 2018 och en hittills generellt utebliven samordning i sektorn. Efter att UNMIL lämnat Liberia i mars 2018, finns inte mycket momentum kring stöd till rättssystem och rättssäkerhet i landet. Sidas stöd till UNDP och Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) är den enda insats som arbetar längs hela rättsskedjan. Det har även en civilsamhällesdel som syftar till att öka efterfrågan på det formella rättssystemet. Både stödet till UNDP/OHCHR och The Carter Center inkluderar arbete med det informella rättssystemet, främst genom att utbilda traditionella ledare i mänskliga rättigheter och liberianska lagar och använda paralegalt stöd och civilsamhällesorganisationer i medling av konflikter och dispyter utanför det formella rättssystemet. En fortsatt utmaning är att harmonisering av dessa två rättssystem kräver politiska reformer och implementering av dessa.

Portföljens sammansättning behöver analyseras ytterligare för att öka förståelsen av hur det svenska stödet bidrar med förändringar inom sektorn.

3.1.3 Mål 1.3 Ökad kapacitet hos det civila samhället att verka för ansvarsutkrävande och respekt för mänskliga rättigheter

Strategimål

I samband med övergången till den nya administrationen har civilsamhällesorganisationer satsat mycket på att bygga upp relationer med den nya administrationen. Åtskilliga civilsamhällesorganisationer, inklusive människorättsorganisationer, är aktiva i landet. Lagförslaget om landreform som antogs under 2018 var delvis ett resultat av det starka påverkansarbete som leddes av en civilsamhällesgrupp aktiv inom landreformsfrågor och som framför allt drev frågan om att lagstadga sedvanliga landrättigheter. Civilsamhällesorganisationer som arbetar med mänskliga rättigheter sammankallade för första gången en konferens som krävde ansvarsutkrävande för krigsbrott som begicks under inbördeskriget. Detta fick låg uppmärksamhet av sittande regering. Civilsamhällesgrupper som arbetar med HBTQI-frågor tenderar att hålla en låg profil i landet på grund av rädsla för trakasserier och hot. En omständligare registreringsprocess av civilsamhällesorganisationer har lett till att flera känner en ökad grad av diskriminering.

OHCHR öppnade officiellt i Liberia under 2018 och har ett fullständigt mandat efter undertecknandet av ett samförståndsavtal mellan Liberia och OHCHR. OHCHR har etablerat en arbetsplan för de närmsta sex åren som syftar till att stärka de mänskliga rättigheterna inom staten och det civila samhället i Liberia. Den liberianska handlingsplanen för mänskliga rättigheter utgick i slutet av 2018 och en ny handlingsplan utvecklas just nu av centrala aktörer i Liberia med hjälp av OHCHR.

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet i stora drag gått framåt, men att det senaste årets regeringsskifte och de nya prioriteringar det medfört har påverkat måluppfyllelsen. Utrymmet för det civila samhället har generellt krympt under det senaste året.

Portfölj

Sveriges stöd till det civila samhället fortsätter att koncentrera sig på att stödja reformer i de olika sektorerna för svenskt engagemang i Liberia, inklusive jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter samt mänsklig säkerhet. Stöd till den institutionella kapacitetsuppbyggnaden av liberianska organisationer kanaliseras genom internationella icke-statliga organisationer och FN-organisationer.

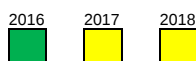
Nytt stöd till Forum Syd har avtalats och kommer stärka kapaciteten av gräsrotsinitiativ inom miljö och landrättsfrågor främst utanför Monrovia och nytt stöd till OHCHR kommer att ge resurser för att stärka den oberoende nationella kommittén för mänskliga rättigheter (INCHR) för att uppfylla sitt mandat att övervaka, dokumentera och rapportera om situationen för de mänskliga rättigheterna i Liberia. Stödet till Lantmäteriet för den institutionella uppbyggnaden av Liberia Land Authority kommer att ge möjligheter för samhällsgrupper och civilsamhällesorganisationer att få tillgång till landtjänster och öka respekten för rättigheter som är förknippade med privat ägande och brukande av land. Det civila samhället har en stark röst gällande antikorruption, integritet och transparens i Liberia och därför planerar Sida att under 2019 initiera ett strategiskt stöd i sakområdet. CENTAL, den nationella sektionen inom Transparency International har identifierats som en ledande aktör i området.

Portföljen har även starka synergier med sektorn för mänsklig säkerhet, sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter och kvinnors politiska deltagande. Det svenska stödet till The Carter Center, ZOA, KtK, UN Women, UNFPA, UNDP:s gemensamma program inom rättssäkerhet och Action Aid genom sina respektive insatser stärker det civila samhället.

Sida bedömer att portföljen är relevant, väl sammansatt och genomförs enligt plan.

3.1.4 Mål 1.4 Ett mer inkluderande samhälle, med fokus på ett ökat deltagande av kvinnor i politiska processer

Strategimål

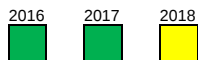
Det har skett en stadig minskning av kvinnors politiska deltagande i Liberia. Den nuvarande lagstiftande församlingen består av 73 platser i representanthuset, varav endast nio av platserna innehas av kvinnor. NEC:s direktiv till de politiska partierna syftar till att sträva efter ett minimum av 30 % av vardera kön i varje parti. Kandidatlistorna bör därför ses som ett misslyckande då endast ett parti uppnådde detta minimum. Det finns 30 senatorsplatser, varav tre innehades av kvinnor under 2017. Den tidigare senatoren Jewel Howard Taylor (fd fru till Charles Taylor) är nu vicepresident och en andra kvinnlig senator har nyligen avlidit vilket lämnar endast en kvinnlig senator. Mellanårsval för senaten äger rum under 2020 med 15 platser i senaten som samtliga nu innehas av män, mot bakgrund av rådande trend är det osannolikt att detta kommer att förändras. Endast två av 18 ministrar (11 %) är kvinnor i den verkställande makten, och kvinnor fyller 25 % av befattningarna som biträdande och assisterande ministrar. På länsnivå innehar kvinnor tre av 15 befattningar (20 %) som länskommissarie. Tio av 30 borgmästare som utses är kvinnor (33 %).¹³

Det bör också noteras att utmaningen att öka förekomsten av politiska befattningar för kvinnor försvåras av att flertalet positioner som kan och borde vara öppna för allmänna val, såsom länskommissarie och borgmästare, istället är politiska utnämningar som görs direkt av presidenten. En konstitutionell granskning är under arbete som kan komma att göra positionen som länskommissarie öppen för allmänna val, men det finns ingen tydlig indikation på när den granskningen avslutas. Det civila samhället och givarna är aktiva med initiativ i syfte att öka kvinnors deltagande i politiska processer och i ledande befattningar. Dock kvarstår utmaningar gällande samordning av insatser och dess effektivitet.

¹³ Siffror från juni 2018. VYWL 2018 Report on Women's Empowerment in Liberia med stöd från NDI och USAID.

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet delvis gått framåt och det finns utrymme för intensifierad dialog och närmare samarbete med relevanta aktörer i framtiden. Den politiska viljan att faktiskt öka kvinnonors deltagande i politiska processer upplevs som begränsad.

Portfölj

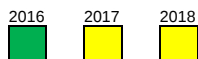

Det finns två insatser som fokuserar på stöd till kvinnors politiska deltagande: UN Women Strategic Note och Kvinna till Kvinna (KtK) program Enhancing Women's Rights and Empowerment in Liberia. De har båda liknande mål, men något olika tillvägagångssätt. UN Women arbetar främst på nationell nivå, t.ex. genom att stödja Nationella valmyndighetens strategiska dialog med politiska partier, samt stöd till kvinnor i politiska partier och det civila samhället, i syfte att utveckla direktiv till politiska partier för att säkerställa att minst 30 % av vardera kön ställer upp i val. UN Women ger även sitt stöd till kapacitetsstärkande inom jämställdhetsministeriet och till kvinnliga parlamentariker samt med uppdateringen av den nationella jämställdhetspolicyn. KtK arbetar främst på lokal nivå genom lokala partnerorganisationer med att öka medvetenheten om vikten av kvinnors deltagande, både som politiska kandidater och väljare. Båda insatserna har gett utbildning till kvinnliga politiska kandidater och kampanjare för att öka valdeltagande bland kvinnor. Med tanke på senaste valresultaten är det dock nödvändigt att ta till vara på lärdomar om insatsernas effektivitet och försöka få ännu bättre genomslag i senatsvalet 2020.

Sida bedömer att portföljen är delvis relevant. Portföljen är relativt väl sammansatt och genomförs delvis enligt plan. Fokus har legat på påverkansarbete kring kvinnors deltagande i politiska processer samt kapacitetsstärkande insatser genom UN Women och KtK. Det finns förutsättningar att intensifiera dialogen med offentlig förvaltning och civila samhället i syfte att engagera och diversifiera portföljen i syfte att uppnå målen enligt plan.

3.1.5 Mål 1.5 Ökad respekt för och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Strategimål

Det tillfälliga förbudet mot kvinnlig könsstympning (FGM) som infördes i slutet av 2017 genom en verkställande order av dåvarande presidenten Ellen Johnson Sirleaf upphörde att gälla 2018 och förnyades inte trots att den nya administrationen åtagit sig att göra så. Det förekommer en stark motsättning till införandet av ett FGM-förbud i en föreslagen lagstiftning som rör våld i hemmet. I en rapport från Unicef 2019 framkommer att förekomsten av FGM i Liberia har halverats under de tre senaste decennierna. I rapporten framkommer även att drygt hälften av alla kvinnor och flickor i Liberia anser att FGM bör utövas, vilket är paradoxalt. Utöver det har hälften av kvinnor och flickor i Liberia blivit utsatta för FGM.¹⁴

I Liberia är rätten till abort begränsad enligt strafflag. Osäkra aborter är vanligt förekommande i Liberia och medför en stor risk för skador hos kvinnor och flickor. I den nationella sexual- och reproduktivhälsopolitiken som reviderades 2015 framgår att efterföljande abortkomplikationer utgör den tredje huvudorsaken till mortalitet. Post-abortvård utgör en del av det grundläggande hälso- och sjukvårdspaketet men de flesta hälsofaciliteter saknar utbildad personal och utrustning för att kunna tillhandahålla vård efter abort.

Användandet av preventivmedel är mycket lågt i Liberia. I Liberias *Demographic and Health Survey*

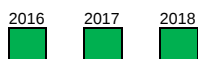
¹⁴ https://data.unicef.org/wp-content/uploads/country_profiles/Liberia/FGM_LBR.pdf, 2019, s. 1-2.

från 2013 framgår att endast 19 % av kvinnorna i fertil ålder använde moderna preventivmedel. Förekomsten av tonårsgraviditeter är hög; enligt UNFPA är cirka 59,1 % av unga kvinnor mödrar redan vid 19 års ålder.¹⁵

I Liberia är homosexualitet straffbart enligt lag. I november 2018 introducerades ett nytt förslag till en proposition för att ytterligare kriminalisera homosexuellt utövande som en andra gradens förbrytelse. HBTQI-grupper i Liberia är stigmatiserade, diskriminerade och i vissa fall utsatta för våld.

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet delvis gått framåt men att acceptansen i Liberia kring känsliga sakfrågor som FGM och bl.a. aborträtt minskat under de senaste två åren, i synnerhet i samband med regeringsskiftet och de nya prioriteringar det medfört. Därför krävs ett omtag kring dialog och uppföljning, synnerhet i sakfrågor där det uppenbarligen finns begränsad politisk vilja.

Portfölj

Portföljen består av två insatser: En i samarbete med UNFPA för projektet *Empowered and Fulfilled* och en i samarbete med Action Aid för projektet "Förbättra skyddet av kvinnor, flickor och andra diskriminerade grupper". Stödet till UNFPA anses framgångsrikt då det resulterade i ett inkluderande av akuta preventivmedel som en del av den essentiella medicintillgången i Liberia, vilket utgör ett viktigt steg i möjliggörandet för kvinnor och flickor att få tillgång till akut hjälp vid behov.¹⁶ UNFPA:s stöd har resulterat i utfästelser från traditionella och religiösa ledare att upphöra med barnäktenskap och främja användandet av preventivmedel för kvinnor och flickor i Liberia. Detta är en viktig utveckling då traditionella och religiösa ledares motstånd mot SRHR tidigare utgjort ett hinder för framsteg inom området. UNFPA påvisade genom sitt stöd till 16 hälsofaciliteter i fyra län att uppskattningsvis 20 329 ungdomar i åldern 10-19 år nåddes med familjeplaneringsrådgivning och tjänster.¹⁷

Action Aid har genom sitt arbete med HBTQI-grupper förbättrat HBTQI-organisationernas kapacitet för att delta i olika processer och i förespråkandet av respekt för mänskliga rättigheter, hanterandet av diskriminering samt möjligheten att kommunicera sin oro till nationella och internationella intressenter.¹⁸ Paraplyorganisationen för Liberias HBTQI-grupper, LIPRIDE, och dess medlemmar SAIL och LIWEN fortsatte sin påverkan för att Liberia skulle ta bort sin nuvarande lag som kriminaliserar homosexualitet, och har motsatt sig propositionsförslag för att kriminalisera samkönade sexuella relationer. Vidare presenterade LIPRIDE en skuggrapport som berörde kränkningar av mänskliga rättigheter mot HBTQI-grupper till 122:e sammanträdet i FN:s kommitté för mänskliga rättigheter.¹⁹

Fokus under de senaste två åren har legat på samarbetet med UNFPA och Action Aid. Portföljen anses vara relativt välbalanserad som inriktar sig på åtgärder på nationell nivå för att påverka SRHR-politiken, vilket kompletteras med direkta åtgärder på gräsrotsnivå för att arbeta med tillhandahållandet av SRHR-tjänster. Sida bedömer i sin helhet att portföljen är relevant, väl sammansatt och genomförs enligt plan.

3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor

¹⁵ <https://liberia.unfpa.org/en/news/traditional-leaders-liberia-commit-ending-child-marriage>, 2019, s. 1.

¹⁶ Republic of Liberia National Formulary, Ministry of Health, s. 139.

¹⁷ Annual Progress Report, Empowered and Fulfilled, UNFPA, January 1- December 31, 2017, s. 4.

¹⁸ Action Aid, 2017 Annual Program Report Enhancing the Protection of the Rights of Women, Girls and Other Discriminated Groups in Liberia, 2018, s. 7.

¹⁹ Human Rights Violations Against Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender (LGBT) People in Liberia, 2018.

3.2.1 Mål 2.1 Förbättrade förutsättningar för inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, med fokus på småskaligt och hållbart lantbruk

Strategimål

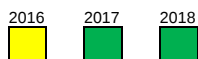
Efter att den liberianska ekonomin genomgick en period av återhämtning och strukturell förändring i form av en växande servicesektor, avmattades tillväxten inför strategiperiodens början. Under strategiperioden har den ekonomiska stagnationen fortsatt samtidigt som finansiella överföringar från utlandet och värdet av exporten har minskat rejält. I kombination med en snabb befolkningsökning har detta resulterat i en recession mätt i BNP *per capita* sedan 2013.²⁰

Den reformagenda som från regeringens sida drevs på under president Johnson Sirleaf har tappat fart sedan Weah tillträdde januari 2018. I samstämmighet med denna utveckling gjordes framsteg för att skapa ett gynnsamt affärsklimat fram till 2017 medan det försämrades något inför 2019 enligt Världsbankens *Ease of Doing Business* index, vilket för närvarande placerar Liberia på 174:e plats av 190 länder jämfört med 172:e plats året innan.²¹

Det folktäta Montserrado har varit centrum för en framväxande servicesektor sedan 2003, en snabb urbanisering och fattigdomsreducerande tillväxt som ligger bakom en minskning med 30 % av befolkningen som lever under den internationella fattigdomsgränsen mellan 2007 och 2014. Invånare på landsbygden har däremot inte tagit del av detta och där har inkomstfattigdomen till och med ökat.

Den formella rurala ekonomin består till största del av koncessioner för gummi, palmolja, gruvindustri och skogsavverkning som gett avsevärda inkomster till statskassan men som i allmänhet sysselsätter få människor och bidrar till miljöförstöringar. Bedömningen är att det inte gjorts några omvälvande framsteg på området under strategiperioden och att ett genomsnitt av de tre trafikljusen återspeglar den faktiska utvecklingen.

Portfölj

Jordbruket sysselsätter däremot nästan hälften av den arbetande befolkningen och människor som lever i fattigdom på landsbygden ägnar sig i stor utsträckning åt självförsörjande jordbruk på mindre gårdar vars äganderätt ofta är informell. Deras väg ut ur fattigdom på kort sikt handlar om att skapa inkomster från sitt arbete genom ökad tillgång till marknader och ökad produktivitet. De främsta satsningsområdena för att bidra till detta identifierades i samband med framtagandet av *Liberia Agriculture Transformation Agenda*. I samband med operationaliseringen för strategigenomförandet ansåg man att Sveriges mervärde skulle vara störst när det gäller rehabilitering av landsvägar och utveckling av värdekedjor inom jordbruket. Weahs regering har lyft fram infrastruktur och jordbruk som de två mest prioriterade områdena i genomförandet av PAPD.

Portföljen under detta resultat består av insatser som syftar till att förbättra fattiga bönders tillgång till marknader utifrån ovan prioriteringar. Liberian Swedish Feeder Roads Project som sedan 2018 är i sin tredje fas ägnar sig åt rehabilitering av landsbygdsvägar. En utvärdering av projektet konkluderade att utbytet av varor och tjänster ökat i samhällen tack vare förbättrade vägförbindelser och dessutom har restid och transportkostnader minskat medan tillgången till vård och utbildning ökat då fler minskat sin restid till skolor och hälsokliniker. Regeringen har instiftat en s.k. National Road Fund vars syfte är att finansiera underhåll av vägar. Om regeringen genom National Road Fund inte prioriterar underhåll av de svenskfinansierade landsbygdsvägar som överlämnats till regeringen kommer en större del av allokerade medel för det vägprojektet gå till just underhåll istället för rehabilitering av nya kilometer väg.

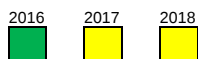
²⁰ World Development Indicators.

²¹ www.doingbusiness.org/en/data/exploreeconomies/liberia.

Grow Liberia fokuserar på värdekedjor inom jordbruket och syftar till att åstadkomma systemförändringar som ska komma bönder och andra aktörer som lever i fattigdom till godo. Projektet förväntas genom att åstadkomma hållbara förändringar inom sektorerna för gummi, kakao, grönsaker och förädling som alla står inför unika utmaningar. GROW hade en hel del interna problem i uppstarten men har de senaste två åren kommit förbi detta. Utmaningarna med att arbeta med systemförändringar och marknadsutveckling i Liberia är dock stora och genomförandet påverkas av externa faktorer som världsmarknadspriser och landets makroekonomiska utveckling och politik. Det ursprungliga resultatramverket från uppdragsbeskrivningen 2012 har reviderats för att bättre motsvara realistiska förväntningar utifrån den svåra kontexten vilket ändrar bedömningen från tidigare rapporteringstillfällen.

3.2.2 Mål 2.2 Ökad produktion av och förbättrad tillgång till förnybar energi

Strategimål

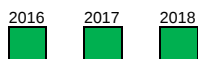

Utvecklingen mot detta mål har under 2018 gått i önskvärd riktning men begränsats av bristande policy och regleringar inom sektorn. Reform krävs för att skapa ett gynnsamt affärsklimat och att åstadkomma ytterligare framsteg framöver. Tillgången till förnybar energi i Liberia är bland de lägsta i världen samtidigt som elpriserna ligger i topp. Jämfört med den senaste strategiperioden (2017) har elpriserna från Mt. Coffee Hydropower minskat med cirka 10 % till 0,35 USD / kWh år 2018. Liberias regering och utvecklingspartners har tillsammans ökat sina åtaganden i syfte att stärka elförsörjningen till befolkningen. Detta trots att överförings- och distributionstjänsterna fortfarande utgör en utmaning.

Den nuvarande totala åtkomsthastigheten (nätanslutning) är 12 %, med 3 % på landsbygden och 16 % i stadsområdena.²² Tillträdes hastigheten påverkas ytterligare av de multinationella givarna som stöder det regionala kraftinitiativet TRANSCO CLSG. Initiativet har anslutit bland annat Nimba, Grand Gedeh och Maryland till elnätet från närliggande Elfenbenskusten. EU och Världsbanken finansierar elektrifieringsprojekt som investerar i överförings- och distributionstjänster inom Montserrado och andra närliggande län.²³ Den växande solenergisektorn ökar också gradvis. Enligt en bedömningsrapport av energimarknaden från konsultföretaget Coffey International finns mer än femton företag som erbjuder småskaliga, portabla solcellssystem verksamma i Liberia, vilka förser befolkningen med solenergi produkter och -tjänster, inklusive solhussystem.²⁴ Dessa företag har börjat erbjuda off-grid lösningar till områden på landsbygden. I dagsläget saknas dock tillgänglig statistik för att mäta effekten av dessa tjänster.

I linje med Liberias *Electricity Law* från 2015 var *Liberia Electricity Regulatory Commission* (LERC) fullt instiftad 2018 med tillsättandet av en kommissarie. Fastställandet av LERC är ett unikt tillfälle att modernisera Liberias energisektor och utgör ett ramverk för den privata sektorns deltagande i att tillhandahålla energitjänster. Med de första finansiella och tekniska stöden från EU har LERC påbörjat sin viktiga roll att utveckla regelverk för elsektorn med målet att attrahera privata investeringar. En övergripande utmaning i arbetet är korruption inom upphandlingar av energiprodukter och -tjänster.

Portfölj

Som en del av Sidas Power Africa-initiativ genomförs för närvarande två förnybara energiinsatser, vilka ingår i separata regionala energiprogram som förvaltas av Sida. Dessa är AECF/REACT SSA som lanserades 2018 och Beyond the Grid Fund for Africa (BGFA) för vilket beslut fattades i februari 2019. AECF/REACT gjorde en bedömning av marknaden för förnybar energi samt en kontextanalys av Liberias energimarknadspotential, vars resultat används för att planera kommande aktiviteter. AECF/REACT lanserade också en *challenge fund* 2018 där cirka 47 liberianska företag och organisationer deltog. Urvalsprocessen är pågående. Omkring tio förnybara energibolag förväntas väljas

²² USAID, Power Africa, Liberia Country Factsheet, 2018.

²³ Liberia Electricity Corporation: Project to Electrify Communities.

²⁴ Coffey International: Liberia Energy Market Assessment Report, 2018.

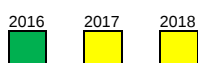
ut, där AECF/REACT kommer att ge dem motsvarande medel och tekniskt stöd för att öka investeringarna och innovationen inom den privata sektorn i låg kostnadseffektiv ren energi. BGFA befinner sig fortfarande i ett tidigt skede.

Trots att de fortfarande befinner sig i tidigt skede är de båda insatserna relevanta för att uppnå strategins mål under de kommande åren genom att stimulera den privata sektorn att påskynda utvecklingen och tillgång av prisvärda och förnyelsebara energitjänster.

Ett förväntat EU-delegerat partnerskapsavtal uppnåddes inte då Sida och EU-delegationen inte kunde nå en gemensam överenskommelse om genomförandemetoden. EUD planerar istället ingå avtal och direkt finansiering till NEFCO.

3.2.3 Mål 2.3 Förbättrade förutsättningar, framför allt för kvinnor och ungdomar, för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor

Strategimål

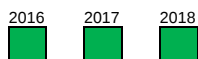

Liberias *Decent Work Act* trädde i kraft 2015, men de grundläggande förutsättningarna att säkerställa produktiv sysselsättning och anständiga arbetsvillkor saknas fortfarande. En större andel av den sysselsatta befolkningen arbetar under osäkra arbetsförhållanden som utgörs av en utsatt sysselsättning (79,5 %) och/eller en informell sysselsättning (79,9 %). Dessa typer av anställningar präglas av otillräckliga inkomster, låg arbetsproduktivitet och svåra arbetsförhållanden som undergräver anständiga arbetsvillkor och respekt för mänskliga rättigheter.²⁵

Över 70 % av liberianerna är under 35 år och 91 % av de unga arbetande är i informell anställning samt saknar yrkesutbildning, sysselsättningsmöjligheter och tillgång till fullvärdig vård.²⁶ Kvinnor är till större del representerade i de minst produktiva sektorerna och enligt ILO utgör kvinnor majoriteten av småföretagare samt står för mer än 80 % av handelsverksamheten på landsbygden.²⁷ 72,4 % av de sysselsatta kvinnorna i Liberia har lägre än grundläggande utbildningsnivå i jämförelse med motsvarande nivå hos sysselsatta män som motsvarar 45,5 %. En låg nivå av läs- och skrivkunnsighet innebär att kvinnor har svårare att få tillträde till mer kvalificerade anställningsmöjligheter.

I Sidas multidimensionella fattigdomsanalys (MDPA) framkom att på grund av det höga beroendet av den informella sektorn i Liberia är tillgången till anständigt arbete och fackföreningar låg. Därav finns det potential för jordbruksarbetarföreningar, lärare, hälso- och sjukvårdspersonal, motorcykelförbund och transportförbund till att bli mer organiserade och kunna få större inflytande i arbetsrättsliga frågor som berör dem själva.

Portfölj

De insatser som utgör denna portfölj innefattar stöd som riktar sig mot kompetensutveckling för unga kvinnor och män genom sätt som främjar sysselsättning och möjligheter till egenföretagande samt kvinnors ekonomiska rättigheter. Portföljen är fortfarande relevant ur ett socioekonomiskt och sysselsättningsperspektiv i Liberia. Stöd till unga kvinnor och män har skett genom initiativ som syftar till sysselsättning och entreprenörskap samt genom stöd till sociala affärsverksamheter som erbjuder innovativa lösningar och sysselsättningsmöjligheter för ungdomar.

Ett av Sidas ungdomsanställningsprogram genom Mercy Corps, hade vid sitt slut 2017 nått 12 366 ungdomar genom en rad tjänster som stöder unga liberianer som söker en meningsfull och marknadsdriven sysselsättning eller egenföretagande. Den avslutande undersökningen visade att

²⁵ HIES, s. 54.

²⁶ The ILO in Liberia, April 2016, s. 1.

²⁷ The ILO in Liberia, s. 1.

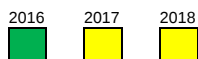
andelen ungdomsinkomster från sparande från byar och låneföreningar (VSLA) ökade från 3 % i början av programmet till 25 % i slutet av programmet och 701 ungdomar avslutade sina lärlingstjänster, varav 48 % erbjudits heltidsanställning efter avslutad placering. Sverige har stött en ny fas av programmet som kommer att fortsätta fram till 2020. Åtgärderna förväntas bidra till sysselsättning och sysselsättningsstillfällen för över 19 000 unga kvinnor och män vid slutet av 2020. Stödet kommer även att bidra med företagsrådgivande och ekonomiskt stöd till 25 sociala affärsverksamheter som förväntas skapa 100 nya jobb samt hitta innovativa lösningar på samhällsproblem.

UN Women och KtK fokus i sektorn är att stärka kvinnors rättigheter inom tre nyckelområden: ekonomisk utveckling, strukturell ojämlikhet och kvinnors ekonomiska egenmakt. Båda bidragen inkluderar stöd till inkomstgenererande verksamhet, kapitalbildning via VSLA:s och förespråkande och medvetenhet om kvinnors ekonomiska rättigheter, t.ex. markägande. Ett nytt stöd till UNICEF-mål förbättrade ekonomiska möjligheter för ungdomar med särskilt fokus på flickor genom användandet av institutionellt stärkande kombinerat med tillhandahållandet av färdigheter och finansiell träning i läs- och skrivkunnet.

Att säkerställa produktiv sysselsättning med anständiga arbetsförhållanden kräver att ungdomar har mer tekniska än icke-tekniska färdigheter. Detta betonades i en fördjupad studie av ambassadens ungdomsarbetsportfölj som genomfördes 2018, där det följaktligen slöts ett nytt bidrag 2018 som syftar till att stödja kompetensbyggande av ungdomars tekniska färdigheter. Sveriges stöd till teknisk yrkesutbildning (TVET) komplimenterar EU:s stöd inom TVET-sektorn i Liberia. Att säkerställa produktiv anställning med anständiga arbetsförhållanden kommer också att kräva att informella företag, med sysselsättningsmöjligheter för både ungdomar och kvinnor, stöds för en övergång till den formella ekonomin.

3.2.4 Mål 2.4 Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel

Strategimål

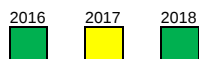

Den liberianska ekonomin presterar svagt, vilket hänger ihop med Liberias roll i världsekonomin. Landet importerade till ett värde som ligger mellan två och sex gånger högre än exporten under 2006-2015. Medan landet importerade livsmedel, maskiner, kemikalier, tillverkade varor och petroleum exporterades enbart mineraler och råvaror från lantbruket.²⁸ På grund av bristfällig infrastruktur påverkas möjligheterna och kostnaderna för att transportera varor, vilket innebär att den inhemska handeln sannolikt är låg. I gränsområdena sker mer handel med grannländerna Sierra Leone, Guinea och Elfenbenskusten men denna utgör enbart 1 % på den officiella statistiken för internationell varuhandel. Korruption är ett stort hinder för både inhemsk och internationell handel. Även höga tullar på importvaror försvårar för landets integrering i världshandeln. Detta ska ses i samband med de hinder som existerar för handel och utveckling av den privata sektorn. Några av dessa begränsningar är dålig infrastruktur, begränsad tillgång till finansiering, bristande klarhet/integritet vid genomförandet av förordningar och ineffektiva transaktionsprocesser kring tullar och bearbetning av dokumentation.

Underlättande för att betala skatt och starta affärsverksamhet är två områden som uppvisade förbättring under perioden, till viss del tack vare etablering och effektivisering av Liberia Business Registry och Liberia Revenue Authority. Å andra sidan utgör tillgång till elektricitet, möjlighet till handel över gränser, genomdrivande av avtal, skydd för minoritetsinvestorer och registrering av fastigheter områden med stora utmaningar som påverkar möjligheten att göra affärer i Liberia för både inhemska och utländska investeringar. Liberias regering har nyligen inrättat en arbetsgrupp för företagsklimat med syfte att hantera begränsningar för att göra affärer, där regelbundenheten, deltagande på hög nivå och engagemanget från arbetsgruppsmötena anses lovande.

²⁸ Systematic Country Diagnostic, World Bank 2018, s.32.

Portfölj

Sidas portfölj som syftar till att stärka villkoren för fri och rättvis handel har verkat i en miljö som visar på stora utmaningar gällande den makroekonomiska utvecklingen och affärsklimatet. Portföljen inom detta resultatområde har inriktat sig på stöd till reformer för investeringsklimat och utveckling av den privata sektorn, tillsammans med stöd till Liberias medlemskap i Världshandelsorganisationen (WTO).

Med tekniskt stöd från Kommerskollegium och med en demonstrerad politisk vilja från Liberias regering ratificerades WTO-medlemskapet 2016. Liberias nya regering har dock ännu inte klart visat politisk vilja att föra Liberias WTO-medlemskap framåt i jämförelse med den tidigare regeringen. WTO:s anslutningsplan som avslutades med den senaste regeringen 2017 har inte reviderats eller omformulerats.

2019 markerar Liberias tredje år av WTO-medlemskap. Det är viktigt att Liberia drar nytta av sitt WTO-medlemskap och för att göra det måste kapaciteten och strukturen för handelspolitiken stärkas inom regeringen för att hjälpa Liberia interagera och följa WTO:s regler och förfaranden. I samband med detta har Kommerskollegiums långsiktiga handelsrådgivare medverkat i att bygga handels- och industriministeriet (MoCI) och annan kapacitet för internationella handelspolitiska frågor, tillhandahålla mentorskap och träning i att bygga upp en handelspolitisk struktur samt samordning och rådgivande mekanismer vid MoCI. En ny avdelning för utrikeshandel vid MoCI etablerades med dedikerade medarbetare för WTO-frågor.

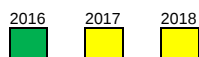
Sveriges stöd till reform av investeringsklimatet och utveckling av den privata sektorn under strategiperioden syftar till att förbättra affärsklimatet, vilket också krävs för att Liberia ska kunna dra nytta av sitt WTO-medlemskap. Investeringsklimatreformen och näringslivsutvecklingsprogrammet som IFC implementerar har varit framgångsrikt i att uppnå viktiga institutionella, strukturella och juridiska reformer. Följande lagstiftningar stöddes och antogs i lag: *Special Economic Zone Legislation*, *Insolvency and Restructuring Law* och *Leasing Law*. Andra strukturella reformer som stöds omfattar genomförandet av en ny *Commercial Code* för att hantera moderna affärstransaktioner och skapandet av en handelsdomstol, vilket har minskat genomsnittlig tid för att lösa kommersiella tvister från 9 år till endast några månader.

Sammantaget förblir portföljen relevant och den genomförs enligt plan. WTO-stödet upphör 2019 och den slutliga utvärderingen av det nuvarande stödet bör riktas mot möjliga uppföljningsåtgärder.

3.3 Stödområde 3: Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld

3.3.1 Mål 3.1 Stärkt kapacitet att förebygga och hantera konsekvenserna av sexuellt och könsbaserat våld

Strategimål

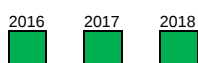

Det har under strategiperioden inte skett några större förbättringar i utvecklingen mot detta mål. Kontexten är i stort sett densamma: patriarkala och traditionella normer och synsätt; svaga rätts- och säkerhetssystem som främjar straffrihet; samt låg kapacitet och politisk vilja på det institutionella planet. Sammantaget utgör detta strukturella utmaningar som gör det svårt att se större förbättringar i minskandet av sexuellt och könsbaserat våld. Ett exempel på detta är inrättandet av en särskild domstol för sexualbrott, som endast finns i huvudstaden Monrovia och som på grund av sin geografiska placering

förblir otillgänglig för de flesta brottsoffer. Domstolen har också en eftersläpning av ärenden som väntar på rättegång. Det ska dock tilläggas att det går att urskilja vissa förbättringar. *Domestic Violence Bill* (från 2016) förväntas antas 2019. Lagförslaget blev fördröjt i den lagstiftande församlingen då det inkluderade ett förbud mot kvinnlig könsstympning (FGM). FGM-delen togs sedan bort ur lagförslaget efter påtryckningar. Att klausulen om FGM togs bort ur lagförslaget är ett bakslag men samtidigt tillkommer en viktig lag som upprätthåller kvinnors rättigheter och skyddar dem mot våld.

Presidentordern betraktas emellertid inte som särskilt effektiv med tanke på uppfattningen av FGM i det liberianska samhället där det anses vara en viktig del av en traditionell ceremoni. Aktörer mobiliserades inte heller i tillräcklig stor utsträckning för att presidentordern skulle få några effekter. I år har traditionella ledare och *Zoes* (kvinnlige ledare för traditionella skolor, så kallade *Sande schools*) utlovat att eliminera FGM i samtliga län. Detta bör ses som viktigt steg vad gäller lokalt ägarskap. En inventering av dessa traditionella skolor kommer att göras med stöd av UN Women. FN:s och EU:s Spotlight Initiative i Liberia lanserades även under 2019, vilket syftar till att bekämpa FGM.

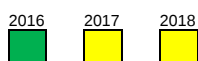
Portfölj

Trots de ständiga utmaningarna med att arbeta med sexuellt och könsbaserat våld (SGBV) i denna kontext anses portföljen fortfarande vara mycket relevant för strategin. *UN Women SGBV Joint Program* fortsätter att vara centralt verktyg för kapacitetsutveckling, påverkansarbete, politisk dialog och politiskt engagemang, samt arbete på lokal nivå. Programmet stöder 12 fullt funktionella så kallade *One Stop Centers* med utbildad personal i sju län (Montserrado, Bong, Margibi, Bassa, Riverge, Grand Gedeh och Bomi), som tillhandahåller tjänster till SGBV-överlevande i hela landet. 2019 är programmets sista år och syftar till att upprätthålla de mekanismer som programmet hittills etablerat. KtK:s samarbetsparter kommer att bredda sitt fokus till att inkludera män i arbetet med att bekämpa traditionella normer om maskulinitet samt inkludera män i kampen mot SGBV.

3.3.2 Mål 3.2 Stärkta konfliktlösnings- och försoningsinitiativ på lokal och nationell nivå

Strategimål

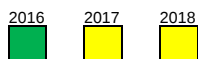

Under 2018 uppnåddes två viktiga milstolpar för att upprätthålla freden i Liberia. UNMIL lämnade landet i mars 2018 efter nästan 15 års fredsbevarande närvaro. Det demokratiska och fredliga tillträdet av president Weah i januari 2018 var en annan viktig milstolpe. Trots dessa framsteg kvarstår många av grundorsakerna till konflikten, som marginalisering och ojämlikhet, centralisering, korruption och landdispyter. Liberia har ännu inte haft någon inkluderande och konsoliderad *nationell* försoningsprocess på grund av bristande politisk vilja och avsaknad av nationellt ägarskap. Försoning i Liberia försumrades av den tidigare regeringen under ledning av Ellen Johnson Sirleaf (januari 2006–januari 2018). Hon har kritiserat sig själv och sin regering för att inte arbetat med försoning. Försoning anses också vara en av UNMIL:s (2003–2018) svagaste kvarlämningar. Den nya regeringens åtagande och politiska vilja till försoning är fortsatt svag och främst symbolisk. Försoningsprocessen fortsätter också vara politiserad med krigsförbrytare som har politiskt tillsatta positioner.

Försoning och konfliktlösning finns med i olika nationella ramverk och policys, främst i *Strategic Roadmap for National Healing, Peacebuilding and Reconciliation in Liberia* (2013–2030) och nu senast i PAPD. Åsikterna är splittrade vad gäller behovet av retributiv rättvisa i Liberias försoningsprocess, då vissa anser att det är nödvändigt för ansvarskrävande och rättvisa, medan andra hävdar att en sådan process skulle riskera att bidra till nya konflikter. Debatten om försoning polariserades ytterligare under 2018 då nya krav framfördes på retributiv rättvisa och inrättandet av en krigsförbrytartribunal. Denna process leddes främst av internationella och nationella civilsamhällesorganisationer och människorättsaktivister. Det är oklart hur brett stöd detta har hos befolkningen eller om det är ansvarsutkrävande som är det primära.

Decentraliserade mekanismer för konfliktlösning och *early warning* genom de så kallade *County and District Security Councils* är lagstadgat (*National Security Reform and Intelligence Act of 2011*), men dess responsmekanism och koordinering är fortsatt svag. Ambassaden planerar att under 2019 gå in med stöd till *early warning* via *Peacebuilding Office* och *Office of the National Peace Ambassador* genom befintligt stöd till civilsamhällesorganisationen ZOA.

Portfölj

Portföljen är delvis relevant, men frånvaron av stöd till en nationell försoningsprocess kvarstår då politisk vilja och nationellt ägarskap saknas. Ambassaden har av denna anledning svårt att hitta relevanta samarbetspartner som kan arbeta med inkluderande försoning på nationell nivå. Ambassadens primära försoningsstöd går till ZOA och implementeringen av *community-based sociotherapy*, en slags social gruppterapi på lokal nivå. Stödet är fortfarande i en tidig fas, men förväntas nå över 10 000 personer och ha effekter på i) individnivå: förbättrad individuell psykosocial hälsa och välbefinnande; ii) familjenivå: förbättrad familjedynamik, inklusive ökad jämställdhet; iii) samhällsnivå: stärkt och förbättrad social dynamik från gräsrotsnivå, inom och mellan målgrupper; iv) medborgerligt deltagande och förtroende: ökat engagemang hos medborgare samt förbättrade relationer mellan medborgare och lokala myndigheter. Carter Centers program *Access to Justice* stödjer konfliktlösning, också främst på lokal nivå, bland annat genom att utbilda traditionella ledare i *Alternative Dispute Resolution* (ADR). UN Women och KtK stödjer också försoningsprocesser till viss del genom så kallade fredshyddor.

4 Implikationer och rekommendationer

4.1 Implikationer

Bedömningen är att ambassadens portfölj i stort ligger i linje med Liberias egna prioriteringar som de uttrycks i PAPD. Det är trots detta av vikt för ambassaden att redan 2019 göra mindre justeringar inom ramen för pågående och planerade insatser för att säkerställa en ännu starkare sammanfogning mellan det svenska utvecklingssamarbetet med Liberia och landets egen utvecklingsagenda. I praktiken kommer det framför allt centreras runt formuleringen av insatsernas förväntade effekter och säkerställandet av synkroniseringen med PAPD. I nuläget bedöms det dock inte finnas behov för att genomföra stora ändringar i portföljens sammansättning men snarare göra en gradvis förskjutning mot större liberianskt ägarskap genom direkta avtal med liberianska aktörer.

Den fördjupade översyn av strategigenomförandet, där arbetet med den multidimensionella fattigdomsanalysen ligger till grund, ger också anledning till att stärka fattigdomsfokuset i nya samarbeten men även i dialogen i pågående insatser. Slutsatserna identifierar kvinnor och flickor, ungdomar, boende på landsbygden, HBTQI-grupper och människor med funktionshinder som mest benägna att leva i multidimensionell fattigdom.

Bedömningen är att det fortsatt finns stort behov av det svenska biståndet och att Sverige har en viktig roll fylla i genomförandet av PAPD men behoven för finansiering överstiger biståndets kapacitet. Ambitionen är att Sida i nuvarande strategi ska, utöver pågående samarbeten, ingå samarbeten med liberianska icke-statliga organisationer och ett djupare engagemang med staten samt att undersöka möjligheterna för någon form av samverkan med företag verksamma i Liberia och alternativa källor till utvecklingsfinansiering. Sida kommer se över möjligheten att använda Sidas garantiinstrument.

Den sammantagna bedömningen är att ovan nämnda justeringar i nuläget inte kräver uppdaterad styrning och att den ursprungliga förändringsteorin fortsatt är giltig och relevant.

4.2 Rekommendationer inför kommande strategi

Sida rekommenderar ökat fokus på:

- utveckling och grundorsakerna till fattigdom
- de fattigaste i samhället
- minskad sårbarhet och stärkt motståndskraft inför kriser
- att motverka korruption och verka för transparens och ansvarsutkrävande

Vidare rekommenderas att bibehålla fokus på att stärka rättsstaten, den offentliga förvaltningen och dess grundläggande samhällstjänster.

För kommande strategiperiod föreslås att antalet mål begränsas.

En ökning av strategivolymen är möjlig.

Förslag på inriktning är två stödområden:

- **Demokratiskt och fredligt samhälle som värnar mänskliga rättigheter och jämställdhet**

Detta område kan omfatta stärkandet av statliga institutioner inklusive rättssektorn, motverka korruption, jämställdhet och stärkande av kvinnors och flickors rättigheter inkl. SGBV, fredsbyggande och konfliktlösning.

- **Inkluderande grön ekonomisk utveckling**

Detta område kan omfatta produktiv sysselsättning och anständiga arbetsvillkor, förbättrade villkor för den privata sektorn, förnybar energi, och stärkt motståndskraft mot klimat- och miljöpåverkan.

Annex 1: Strategiöversikt i tabeller och diagram (BISI P6 rapport)

All data in report is per December 31, 2018. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2018: 264 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2018: 319 016 KSEK

Table 1. Financial Overview 2018 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2018
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2018 (KSEK)
Liberia 2016-2020	Total		319 016
	Strengthened democracy and gender equality, and greater respect for human rights	Strengthened capacity in public administration	56 375
		Strengthened rule of law	17 562
		Increased capacity of civil society to promote accountability and respect for human rights	33 839
		A more inclusive society, with focus on increased participation of women in political processes	10 340
		Increased respect for and access to sexual and reproductive health and rights (SRHR)	9 600
		Total	127 715
	Better opportunities and tools to enable poor people to improve their living conditions	Improved conditions for inclusive and sustainable economic development, with focus on small-scale and sustainable farming	71 314
		Increased production of and improved access to renewable energy	4 979
		Improved conditions, especially for women and young people, for productive employment with decent working conditions	53 537
		Strengthened conditions for free and fair trade	12 947
		Total	142 777
	Safeguarding human security and freedom from violence	Strengthened capacity to prevent and manage the consequences of sexual and gender-based violence	12 505
		Strengthened conflict resolution and reconciliation initiatives at local and national level	28 019
		Total	40 523
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	8 000
		Total	8 000

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 3rd year with total duration of 5 years.

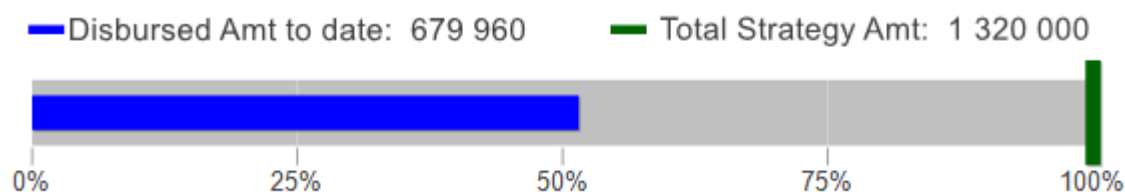
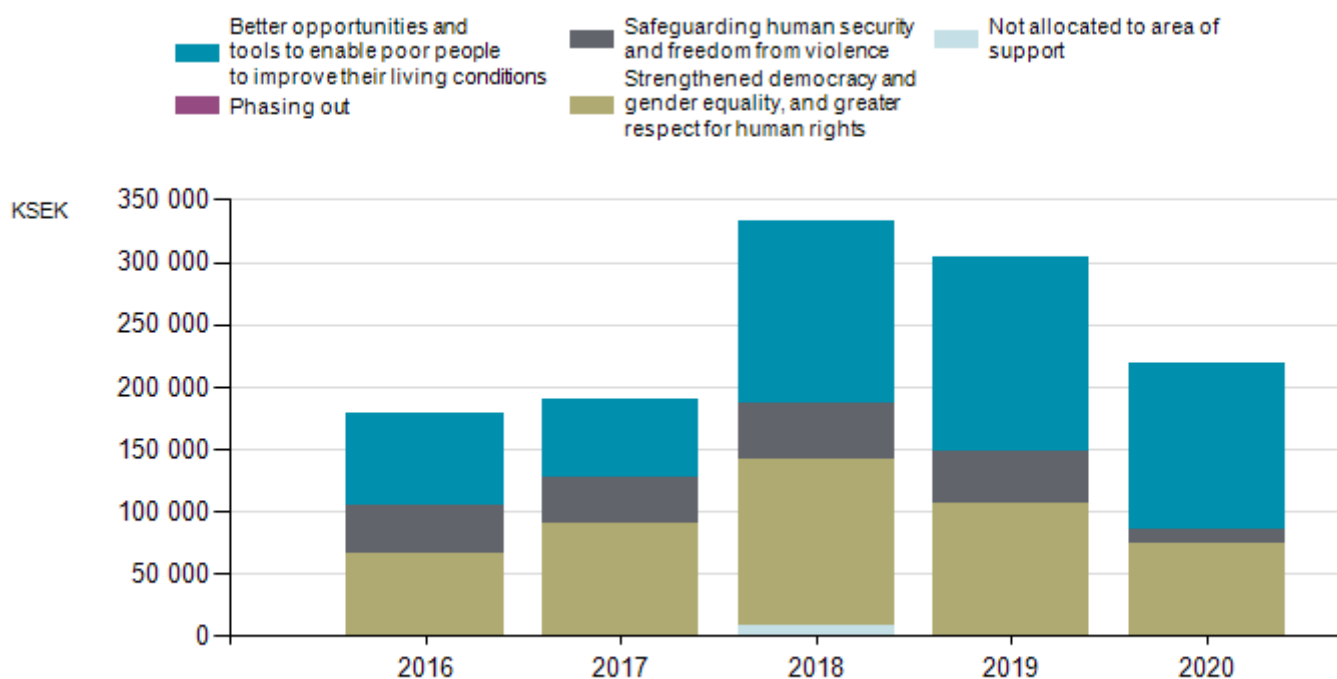

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

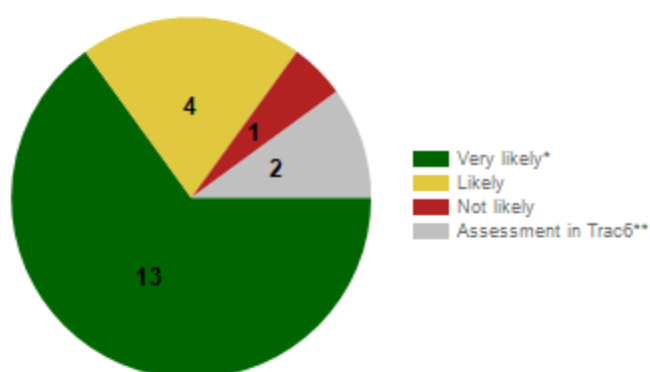
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

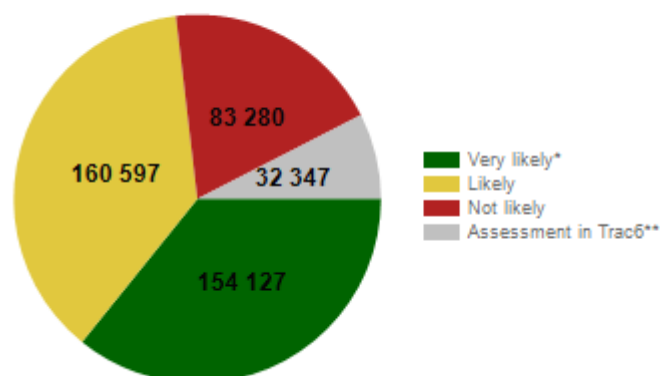
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2018 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2018 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Liberia	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	3 200	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	2 362	0
	106 Afrika (7 1:1.9)	319 016	540 742
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	348	2 302
	Total	324 926	543 044

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.